

Keski-Pohjanmaan liitto
Rantakatu 14
67100 Kokkola

Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunnan / Kokkolan kaupungin lausunto Osaamisstrategia 2030

1. Yleiset huomiot

Keski-Pohjanmaan osaamisstrategian 2030 luonnos on kokonaisuutena selkeä ja kattava esitys maakunnan osaamisen, koulutuksen ja työvoiman saatavuuden kehittämistarpeista. Strategiassa kuvattu toimintaympäristö vastaa hyvin työllisyyspalvelujen arjessa nähtyjä muutostrendejä, kuten väestörakenteen muutos, työikäisen väestön väheneminen ja osaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät kohtaantohaasteet. Strategian painotukset ovat pääosin linjassa työllisyysalueen tavoitteiden kanssa, ja asiakirjassa tunnistetaan ne keskeiset kehittämiskohteet, joiden kautta työllisyyttä ja työvoiman saatavuutta voidaan vahvistaa.

2. Strategian keskeiset vahvuudet työllisyyspalvelujen näkökulmasta

- Tarvelähtöisyys ja ennakointi: Strategiassa korostetaan osaamistarpeiden ennakointia ja toimijoiden välistä tiedonvaihtoa. Tämä tukee työllisyyspalvelujen mahdollisuuksia kohdentaa toimenpiteitä oikea-aikaisesti ja rakentaa palveluja työnantajien tarpeisiin.
- Koulutuksen ja työelämän yhteistyö: Esille nostetut väyläopinnot, jatkuvan oppimisen mallit sekä koulutuksen ketteryys vastaavat suoraan niihin haasteisiin, joita työnhakijoiden osaamisen päivittämisessä kohdataan.
- Kansainvälistyminen ja vastaanottavuus: Strategiassa esitetyt toimenpiteet kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi ja kotoutumisen tukemiseksi ovat keskeisiä työvoiman saatavuuden turvaamisessa erityisesti aloilla, joilla kotimainen työvoima ei riitä. Myös humanitäärisistä syistä maahan tulleiden henkilöiden kotoutuskoulutukseen panostaminen parantaa heidän työllistymismahdollisuuksia ja osaamisen hyödyntämistä suomalaisessa työelämässä.
- Vetovoiman vahvistaminen: Maakunnan brändityö ja asumisen, opiskelun ja työn vetovoimatekijöiden vahvistaminen tukevat pitkän aikavälin tavoitteita työvoiman pitovoimasta ja paluumuutosta. Varsinkin korkeakoulutettujen muuttaminen alueelle on välttämätöntä koulutusasteen nostamiseksi.

3. Havaitut kehittämistarpeet

Lausunnonantajan näkökulmasta olisi hyödyllistä täydentää seuraavia kokonaisuuksia:

- Työllisyyspalvelujen roolin tarkempi kuvaus: Strategiassa mainitaan TE2024-uudistuksen tuomat muutokset, mutta työllisyysalueen konkreettinen rooli osaamistarpeiden ennakoinnissa ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisessa voisi olla vielä näkyvämpi. Etenkin työelämän ulkopuolella olevien henkilöiden osaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä tulisi arvioida ja kehittää yhteistyössä työllisyyspalvelujen ja alueen oppilaitosten kanssa. Eri toimijoiden rooleja ja vastuita tulisi selkeyttää.
- Kohtaantohaasteet: Vaikka strategia tunnistaa kohtaannon ongelmat, voisi toimenpiteissä korostaa nykyistä enemmän yhteistyötä työnantajien kanssa rekrytointiprosessien sujuvoittamiseksi sekä työnhakijoiden osaamisen uudelleen suuntaamiseksi.
- Alueelliset erot: Reuna-alueiden koulutus- ja palvelusaavutettavuuden haasteet voisivat näkyä voimakkaammin erityisesti jatkuvan oppimisen ja digivalmiuksien kehittämisen osioissa. Koulutuksen järjestämisellä läsnäolokoulutuksena vs. verkkokoulutuksena on myös taloudellinen vaikutus oppilaitosten talouteen. Verkkokoulutuksen ja läsnäolokoulutuksen pedagogisista eroista eri koulutustasoilla tulisi myös käydä keskustelua, sillä kaikkiin koulutuksiin eivät verkko-opinnot ole välttämättä paras mahdollinen ratkaisu.

4. Vaikutukset työllisyyspalveluihin

Strategian linjaukset tukevat työllisyyspalvelujen työtä erityisesti seuraavilla tavoilla:

- Parantamalla osaamistarpeiden ennakointia strategia edesauttaa työnhakijoiden osaamisen kohdentamista paremmin työmarkkinoiden tarpeisiin.
- Yhteiset koulutusmoduulit, väyläopinnot ja jatkuvan oppimisen mallit vahvistavat yksilöiden työmarkkinakelpoisuutta ja vastaavat suoraan yritysten rekrytointitarpeisiin.
- Kansainvälistymiseen liittyvät toimet luovat edellytyksiä työperäisen maahanmuuton vahvistamiselle ja tukevat työllisyyspalvelujen tavoitteita edistää yritysten työvoiman saatavuutta.
- Maakunnan vetovoiman ja pitovoiman kehittäminen edistää alueen elinvoimaa, mikä pitkällä aikavälillä keventää työllisyyspalvelujen kuormitusta.

5. Ehdotukset toimenpiteet – periaatteet ja käytännön tason täydentämiseen

Työn, osaamisen ja innovaatioiden edistäminen

Keski-Pohjanmaan työllisyysalue osallistuu työnhakijana olevien asiakkaiden ammatillisen täydennyskoulutuksen suuntaamiseen työelämän tarpeiden ja alueen osaamistarpeiden mukaisesti. Työllisyyspalvelut on myös aktiivisesti mukana työnhakija-asiakkaiden ohjaamisessa eri koulutuksiin ja niistä tiedottamisessa.

Työllisyyspalvelujen osallistuminen ennakointifoorumi-työskentelyyn toimii hyvänä linkkinä työnhakija-asiakkaiden ja eri koulutusten järjestäjien välissä.

Kokkolan kaupunki työnantajana osallistuu aktiivisesti työntekijöidensä täydennyskoulutukseen ja osaamisen ylläpitämiseen monipuolisilla koulutuksilla, joita se tarjoaa työntekijöillensä. Esihenkilöille tarjotun koulutustarjonnan kautta kaupunki pyrkii varmistamaan monimuotoisen henkilöstön johtamisen parhaat käytännöt ja ajantasaisimmat tiedot.

Yhteistyön tiivistäminen jatkuvana prosessina

Kokkolan kaupunki on koollekutsujana kumppanuusverkostossa, jossa on edustettuna yrityselämän eri tahoja ja työnantajia. Kumppanuusverkoston tavoitteena on rakentaa työllisyysalueella parempaa elinvoimaa ja työllisyyttä, rakentamalla pysyvä, vaikuttava ja ei-hankeriippuvainen kumppanuusverkosto, joka tuottaa lisäarvoa paikallisille työmarkkinaosapuolille.

Kunnallisten kehittämissyhtiöiden kanssa yhteistyötä tiivistetään yrityselämän ja julkisen sektorin toimijoiden työskentelyn tehostamiseksi.

Kansainvälistymisen lisääminen

Työllisyyspalvelujen mukana oleminen EURES-verkostossa tarjoaa mahdollisuuksia työvoiman vapaaseen liikkuvuuteen ja osaajien saamiseen myös muista verkoston maista työskentelemään Suomeen.

Kotoutumispalvelujen rooli kansainvälistymisen lisäämisessä korostuu, koska alueen työelämässä tarvitaan väistämättä myös suomen tai ruotsin kielen osaamista ja tietoa paikallisista olosuhteista. Työllisyyspalvelut on myös yhteistyössä Siirtolaisinstituutin kanssa ja erilaisten hankkeiden avulla pystytään parantamaan kansainvälisten henkilöiden juurtumista Keski-Pohjanmaalle.

6. Yhteenveto

Strategia luo vahvan ja realistisen pohjan maakunnan osaamisen ja työvoiman kehittämiseksi. Työllisyyspalvelujen näkökulmasta Keski-Pohjanmaan osaamisstrategia 2023 on relevantti asiakirja, joka tunnistaa olennaiset haasteet ja tarjoaa tarkoituksenmukaisia ratkaisuja. Työllisyysalue pitää strategian linjauksia kannatettavina ja näkee yhteistyön eri toimijoiden kanssa keskeisenä alueen elinvoiman ja työvoiman saatavuuden varmistamisessa.

Jakelu

Keski-Pohjanmaan liitto